

Na temelju članka IV. Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na sjednici Zastupničkog doma, održanoj 7. kolovoza 2003. godine, i sjednici Doma naroda, održanoj 2. rujna 2003. godine, donijela je

ZAKON

O KOMUNIKACIJAMA

I - UVOD I OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet zakona

1. Ovim se zakonom regulira oblast komunikacija u Bosni i Hercegovini i uspostava i rad Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine, koji predviđa uspostavu i funkcioniranje zajedničkih i međunarodnih komunikacijskih sredstava.
2. Komunikacije uključuju telekomunikacije, radio, emitiranje (uključujući kablensku televiziju) i usluge i sredstva koja su s tim u svezi.
3. Ovaj se zakon ne odnosi na telekomunikacijsku opremu instaliranu i u upotrebi isključivo za potrebe javne sigurnosti i obrane i Regulatorne agencije za komunikacije. Međutim, frekvencije koje takva oprema koristi dogovaraju se s Regulatornom agencijom za komunikacije.

Članak 2.

Definicije

1. Osim u slučaju navedenom u stavku 2. ovoga članka, svi izrazi koji se koriste u ovome zakonu imaju značenje koje im se daje u Općem okvirnom sporazumu za mir u BiH, pravilima i preporukama Međunarodne unije za telekomunikacije, odnosno preporukama Konferencije europskih uprava pošta i telekomunikacija, prema datom trenutku.
2. U smislu ovoga zakona i uređivanja sektora komunikacija:
  - a) Pristup označava stavljanje na raspolaganje uređaja i/ili usluga drugome poduzeću pod utvrđenim uvjetima, utemeljenim na isključivim, odnosno neisključivim pravima, u svrhu pružanja telekomunikacijskih usluga;
  - b) Agencija označava Regulatornu agenciju za komunikacije Bosne i Hercegovine;
  - c) Emiter označava pravnu ili fizičku osobu koja se bavi emitiranjem;
  - d) Emitiranje označava svako odašiljanje znakova, signala, teksta, slike, zvuka ili podataka od jedne do više točaka putem žice, optičkih kabela, radijskim ili bilo kojim drugim elektromagnetnim putem, namijenjenih za opći prijem od strane javnosti putem prijemnika koji su podešeni za tu svrhu;
  - e) Zajedničko sredstvo označava sustav koji obuhvata svaki od sljedećih elemenata: pitanja u svezi radiofrekvencijskoga spektra i njegovoga upravljanja; izdavanje dozvola svim emiterima; izdavanje dozvola svim operaterima telekomunikacija koji pružaju međunarodnu uslugu ili bilo koju uslugu od značaja za ukupno stanovništvo Bosne i Hercegovine; utvrđivanje i održavanje sustava naknada za izdavanje dozvola kako za emitiranje tako i za telekomunikacije; utvrđivanje tehničkih normi i normi koje se odnose na kvalitetu; plan numeracije; informacije potrebne za izradu ili održavanje imenika kao i svaka specifikacija, norma ili pravilo potrebno za osiguranje međusobne funkcionalnosti, odnosno međupovezivanja javnih telekomunikacijskih mreža te kompatibilnosti terminalne opreme s javnim telekomunikacijskim mrežama;

- f) Vijeće Agencije označava Vijeće Regulatorne agencije za komunikacije;
- g) Vijeće ministara označava Vijeće ministara Bosne i Hercegovine;
- h) Baza podataka za imenik označava, u svezi javne telekomunikacijske mreže, spisak koji sadrži imena, adrese i telefonske brojeve osoba koje se putem te usluge mogu kontaktirati;
- i) Baza podataka za frekvencije označava evidenciju frekvencija dodijeljenih na cijelome teritoriju Bosne i Hercegovine;
- j) Međupovezivanje označava fizičko i logičko povezivanje javnih telekomunikacijskih mreža korišteno od strane jednog ili različitih poduzeća, sa svrhom omogućavanja korisnicima jednog poduzeća da komuniciraju s korisnicima istog ili nekog drugog poduzeća, ili pristupaju uslugama koje pruža drugo poduzeće. Usluge mogu pružati uključene strane ili druge strane, koje imaju pristup mreži. Međupovezivanje je specifična vrsta pristupa koja se primjenjuje između javnih mrežnih operatera;
- k) Međunarodna telekomunikacijska usluga označava telekomunikacijsku uslugu koja se pruža između Bosne i Hercegovine i svake druge zemlje;
- l) Ministarstvo označava ministarstvo koje je, prema Zakonu o Vijeću ministara, mjerodavno za odgovarajuće aspekte komunikacija, koji su u djelokrugu Bosne i Hercegovine;
- m) Priključna točka mreže označava sve fizičke priključke, s njihovim priključnim tehničkim specifikacijama, a koji predstavljaju dio te javne telekomunikacijske mreže i neophodni su za pristup i efikasnu komunikaciju putem te javne telekomunikacijske mreže;
- n) Mobilna telekomunikacijska usluga označava uslugu čije se pružanje sastoji, u potpunosti ili djelomično, od uspostave radiokomunikacija za mobilnog korisnika i pri čemu se koriste, djelomično ili u potpunosti, mobilni sustavi;
- o) Javna telekomunikacijska mreža označava telekomunikacijsku mrežu koja se u potpunosti ili uglavnom koristi za pružanje telekomunikacijskih usluga;
- p) Radiokomunikacija označava svaki vid komunikacije putem radiovalova;
- q) Telekomunikacijska mreža označava prijenosne sustave i u slučajevima na koje se to odnosi, opremu za komutiranje i usmjeravanje poziva, te druga sredstva koja omogućavaju prijenos signala putem žice, optičkih kabela, radijskim, ili bilo kojim drugim elektromagnetnim putem, uključujući ali se ne ograničavajući na satelitske mreže kao i fiksne i mobilne zemaljske mreže;
- r) Operateri telekomunikacija označavaju javna ili privatna tijela, kao i podružnice pod njihovom kontrolom, kojima je dodijeljena dozvola za uspostavu javne telekomunikacijske mreže, odnosno pružanje telekomunikacijskih usluga;
- s) Telekomunikacijske usluge označavaju usluge koje se obično pružaju uz naknadu, a koje se sastoje u cjelini ili uglavnom u prenošenju signala na telekomunikacijskim mrežama, uključujući, ali se ne ograničavajući na fiksnu i mobilnu mrežu kao i mrežu za prijenos podataka;
- t) Korisnik označava fizičku ili pravnu osobu koja koristi ili zahtijeva telekomunikacijsku uslugu.

Članak 3.

Djelokrug institucija Bosne i Hercegovine u oblasti komunikacija

1. U svrhu provedbe ustavnih odredaba u oblasti komunikacija, Vijeće ministara mjerodavno je za kreiranje politike, a Agencija je mjerodavna za reguliranje oblasti komunikacija.

2. Vijeće ministara mjerodavno je za:

- a) izradu i usvajanje politike sukladno postojećim zakonima; i
- b) određivanje zastupanja Bosne i Hercegovine na međunarodnim forumima u oblasti komunikacija.

3. Agencija je mjerodavna za:

- a) reguliranje emitterskih i javnih telekomunikacijskih mreža i usluga, uključujući izdavanje dozvola, utvrđivanje cijena, međupovezivanje i definiranje osnovnih uvjeta za osiguranje zajedničkih i međunarodnih komunikacijskih sredstava; i
- b) planiranje, koordiniranje, namjenu i dodjelu radiofrekvencijskog spektra,

4. Vijeće ministara i Agencija, sukladno pojedinačnim djelokruzima, definiranim ovim zakonom, poduzimaju sve razumne mjere za ostvarenje sljedećih ciljeva:

- a) promoviranje pravične konkurencije u svrhu ostvarenja maksimalne dobiti za korisnike u smislu izbora, cijene i kvalitete;
- b) da ne postoji ugrožavanje ili ograničenje konkurencije u sektoru komunikacija sukladno sektorskim politikama Vijeća ministara;
- c) podsticanje učinkovitog investiranja u infrastrukturu i promoviranje inovacija;
- d) zaštita autorskih prava i drugih prava na intelektualnu svojinu, kao i osobnih podataka i privatnosti;
- e) osiguranje učinkovitog korištenja i učinkovitog upravljanja resursima radio frekvencija i brojeva sukladno propisima iz oblasti radiokomunikacija i drugim preporukama Međunarodne unije za telekomunikacije, i drugim međunarodnim sporazumima čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina.

Članak 4.

Regulatorna načela emitiranja i telekomunikacija

1. Regulatorna načela emitiranja obuhvataju:

- a) zaštitu slobode izražavanja i raznolikosti mišljenja poštujući općeprihvaćene norme ponašanja, nediskriminacije, pravičnosti, točnosti i nepristranosti;
- b) razvoj profesionalnih i održivih komercijalnih i javnih emitera u namjeri da se uspostavi odgovarajuća ravnoteža između njih;
- c) odvojenost emitera od političke kontrole i manipulacije, u svrhu jačanja demokratskih načela i uspostave tržišne ekonomije;
- d) dozvole se dodjeljuju na temelju procedura kojim se osiguravaju odgovarajuće profesionalne norme programskih sadržaja, tehničkog rada i financiranje;
- e) oglašavanje putem emitera uređuje se sukladno najboljoj europskoj praksi.

2. Regulatorna načela telekomunikacija obuhvataju:

- a) pristup javnim telekomunikacijskim uslugama za sve korisnike, na transparentnoj, objektivnoj i nediskriminacijskoj osnovi, koje operater telekomunikacija može osigurati uz razumnu dobit;

- b) svaki korisnik telekomunikacijskih usluga putem te usluge ima neograničen pristup svakom drugom takvom korisniku;
- c) zaštićeni su interesi svih korisnika telekomunikacijskih usluga, u smislu dostupnosti tih usluga, njihove kvalitete i cijena;
- d) razina kvalitete u pružanju telekomunikacijskih usluga i telekomunikacijske opreme će, što je prije moguće, biti kompatibilna s općeprihvaćenim normama u Europskoj uniji;
- e) cijene telekomunikacijskih usluga su transparentne i nediskriminacijske;
- f) pod uvjetom da ispunjavaju svoje obveze u pružanju telekomunikacijskih usluga, operaterima telekomunikacija dozvoljeno je djelovanje na normalnim, komercijalnim linijama;
- g) sukladno sektorskim politikama Vijeća ministara, podstiče se otvoren pristup pružanju telekomunikacijskih usluga.

II - OPĆE ODREDBE ZA TELEKOMUNIKACIJSKU INFRASTRUKTURU

Članak 5.

Instaliranje i rad

1. Instaliranje i rad javnih telekomunikacijskih mreža podliježe proceduri izdavanja dozvola sukladno članku 10. ovoga zakona. Telekomunikacijska oprema i mreža namijenjena za međupovezivanje s javnim telekomunikacijskim mrežama ili za pružanje telekomunikacijskih usluga sukladna je priznatom najsvremenijem dizajnu i funkcionalnosti o pitanju:
  - a) sigurnosti rada mreže;
  - b) integriteta mreže;
  - c) međuoperativnosti usluga;
  - d) uvjeta priključenja terminalne opreme.
2. Sukladno najnovijim dostignućima, Vijeće Agencije može donijeti detaljnija pravila o sigurnosti korištenja mreže, integriteta mreže, međuoperativnosti usluga i uvjeta priključenja terminalne opreme, te može od Agencije zatražiti da provede postupke provjere kako bi se očuvao integritet mreža.

Članak 6.

Dodjela privremenih mrežnih dozvola

1. Agencija može na zahtjev dodijeliti privremeno odobrenje za instaliranje i rad radiosustava i telekomunikacijske terminalne opreme u svrhu tehničkog, odnosno komercijalnog ispitivanja, pod uvjetom da nema zapreka s tehničke strane, posebno ako se ne očekuje pojava smetnji s drugom telekomunikacijskom opremom. Svako se takvo odobrenje može izdati na rok od najviše šest mjeseci.
2. Po isteku razdoblja datog u stavku 1. ovoga članka, može se nastaviti s pružanjem usluga jedino sukladno odredbama ovoga zakona.

III - TELEKOMUNIKACIJSKE USLUGE

Članak 7.

Pružanje telekomunikacijskih usluga

1. Za pružanje telekomunikacijskih usluga putem mobilnih i fiksnih mreža potrebna je dozvola sukladno odredbama ovoga zakona.
2. Za pružanje internet usluga potrebna je dozvola do potpune liberalizacije tržišta, kako to propisuje sektorska politika Vijeća ministara.
3. Operateri telekomunikacija moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve:
  - a) sklopiti pisani ugovor s korisnicima;
  - b) korisnicima svojih usluga besplatno i na odgovarajući način učiniti dostupnim kratak i pregledan sažetak cijena;
  - c) na zahtjev Agencije, u razumnom roku dostaviti podatke o poslovanju, mreži i o prometu, uključujući i povjerljive podatke, ako ih operater telekomunikacija vodi kao povjerljive.

Članak 8.

Funkcioniranje i održavanje telekomunikacijskih usluga

1. Operateri telekomunikacija osiguravaju ispravno i nesmetano funkcioniranje svog sustava i pružanje telekomunikacijskih usluga sukladno odredbama ovoga zakona.
2. Operateri telekomunikacija održavaju svoj sustav u ispravnom stanju, te pravodobno poduzimaju mjere na otklanjanju smetnji i nedostataka u svom sustavu.
3. Operateri telekomunikacija bez nepotrebnog odgađanja izvještavaju Agenciju o svakom značajnom prekidu telekomunikacijskih veza kako to odredi Agencija.
4. Agencija može donijeti pravilo kojim utvrđuje uvjete, norme kvalitete, rokove i procedure za pružanje telekomunikacijskih usluga.

Članak 9.

Obveze operatera telekomunikacija koji pružaju javne govorne telefonske usluge

1. Operateri telekomunikacija koji pružaju javne govorne telefonske usluge:
  - a) održavaju ažuriran imenik pretplatnika;
  - b) održavaju uslugu davanja informacija iz imenika za pretplatničke linije;
  - c) osiguravaju besplatan pristup hitnim službama;
  - d) na zahtjev dostavljaju, Agenciji besplatno, a ostalim davateljima uz odgovarajuću naplatu, imenik pretplatnika u elektronskom obliku ili on-line u svrhu pružanja informacija ili objave imenika.
2. Pretplatnici imaju pravo odlučiti da li će njihov broj biti uvršten u bazu podataka.

Članak 10.

Izdavanje dozvola

1. Zahtjev za izdavanje dozvole upućuje se Agenciji. Agencija izdaje dozvolu u roku od dva mjeseca. U slučajevima u kojima treba primijeniti postupak utvrđivanja konkurentnosti i selektivnosti na temelju poređenja, Agencija može produžiti razdoblje potrebno za procjenu zahtjeva do četiri mjeseca kako bi osigurala da se postupak obavi na pravičan, razuman, otvoren, nediskriminatoran i transparentan način za sve zainteresirane strane.
2. Dozvola se izdaje:
  - a) ukoliko podnositelj zahtjeva ima neophode tehničke podobnosti; i
  - b) ukoliko ne postoji razlog za sumnju da podnositelj zahtjeva neće pružati date usluge sukladno dozvoli, osobito u pogledu obveza vezanih za kvalitetu usluga i ponudu. Uzimaju se u obzir financijska moć podnosioca zahtjeva, njegovo iskustvo u sektoru telekomunikacija i srodnim sektorima, kao i njegovo znanje.
3. U slučaju da dodjela prava na upotrebu frekvencija ili brojeva mora biti ograničena, Agencija ustupa takva prava na temelju kriterija za odabir koji moraju biti objektivni, nediskriminatorni, transparentni i proporcionalni. U okviru tih kriterija za odabir mora se pridati odgovarajući značaj postizanju ciljeva i regulatornih načela iz čl. 3. i 4. ovoga zakona.
4. Za potrebe odlučivanja o izdavanju dozvole, Agencija ima pravo zahtijevati sve informacije o podnosiocu zahtjeva.
5. Ukoliko Agencija donese negativnu odluku, navode se razlozi za odbijanje izdavanja dozvole, uz postojanje prava na priziv protiv ove odluke koji se upućuje Vijeću Agencije.

Članak 11.

Prijenos i izmjene dozvole

1. Dozvola može biti prenesena u cijelosti ili djelomično samo uz suglasnost Agencije. Agencija definira uvjete prijena dozvole.
2. Agencija može izmijeniti pojedine odredbe dozvole prije njezinog isteka ukoliko su izmjene neophodne da bi se zaštitio javni interes. Osim toga, dozvola može biti izmijenjena:
  - a) na zahtjev, ukoliko ispunjavanje aranžmana iz dozvole nije više razumno zbog promjene okolnosti, pod uvjetom da su interesi zaštićeni od strane Agencije i da se ne ugrožava pravična konkurencija;
  - b) na zahtjev ili na inicijativu Agencije ukoliko su neophodne izmjene frekvencija dodijeljenih za korištenje u dozvoli u pogledu tehničkih ili zakonskih uvjeta u interesu učinkovitog upravljanja frekvencijama i pravične konkurencije.
3. Izmjena uvjeta dozvole vrši se uz odgovarajuće poštivanje ekonomskih i operativnih interesa korisnika dozvole. Ovim se ne opravdavaju nikakvi zahtjevi za naknadu.

IV - UNIVERZALNE TELEKOMUNIKACIJSKE USLUGE

Članak 12.

Univerzalne telekomunikacijske usluge

1. Univerzalne telekomunikacijske usluge su najmanji opseg telekomunikacijskih usluga koji je dostupan cijeloj javnosti po pristupačnoj cijeni na cijelome teritoriju Bosne i Hercegovine.

2. Na prijedlog Agencije, Vijeće ministara definiira opseg univerzalnih telekomunikacijskih usluga i, po potrebi, finansijski mehanizam uzimajući pri tome u obzir stvarne potrebe građana i ekonomska i tehnološka kretanja na tržištu.

3. Na prijedlog Agencije, Vijeće ministara određuje operatere telekomunikacija mjerodavne za pružanje univerzalnih telekomunikacijskih usluga u svrhu pokrivanja cijelog teritorija Bosne i Hercegovine poštujući načela objektivnosti, transparentnosti, nediskriminacije i proporcionalnosti.

4. Agencija donosi pravilo kojim određuje kriterije kvalitete za pružanje univerzalnih telekomunikacijskih usluga i kontrolira njegovo poštivanje.

V - KONKURENCIJA NA TRŽIŠTU TELEKOMUNIKACIJA

Članak 13.

Opće odredbe

Vijeće ministara utvrđuje mjere u svrhu potpune liberalizacije sukladno politici sektora telekomunikacija.

Članak 14.

Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom

1. Smatra se da operater telekomunikacija ima značajnu tržišnu snagu, ako, bilo individualno ili zajedno s drugima, ima položaj koji je jednak dominaciji, odnosno položaj ekonomske moći, koja mu u znatnoj mjeri omogućava da radi neovisno o konkurentima, klijentima i krajnjim korisnicima.

2. Agencija jednom godišnje vrši analizu odgovarajućeg tržišta i objavljuje listu svih operatera telekomunikacija, koji u određenom geografskom području imaju značajnu tržišnu snagu.

Članak 15.

Otvoreni pristup mreži i interface-i

1. Sukladno načelima nediskriminacije, operater telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom pruža konkurentima na tržištu usluge pod komparativnim okolnostima, jednakim uvjetima i iste razine kvalitete kao usluge koje koristi za svoje vlastite potrebe ili za potrebe udruženih partnerskih tvrtki.

2. Operater telekomunikacija iz stavka 1. ovoga članka ne ograničava pristup mreži, osim iz razloga koji su od suštinskog značaja za:

- a) sigurnost rada mreže;
- b) očuvanje integriteta mreže;
- c) međuoperativnost usluga, u opravdanim slučajevima; i
- d) odgovarajuću zaštitu podataka.

3. Agencija može donijeti pravila ponašanja ili zabraniti određena ponašanja operatera telekomunikacija, koja su u suprotnosti s odredbama datim u stavku 1. ovoga članka, ili poništiti ugovore i smatrati ih djelomično ili u potpunosti nevažećim, ukoliko dati operater telekomunikacija zloupotrijebi svoju značajnu tržišnu snagu. Prije poduzimanja takve mjere Agencija od datog operatera telekomunikacija traži da u odgovarajućem roku prestane s osporavanom zloupotrebom.

4. Zloupotrebom se smatra slučaj kada operater telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom pruža sebi ili partnerskim tvrtkama pristup uslugama koje nudi interno, ili uslugama koje nudi na tržištu pod povoljnijim uvjetima nego što su uvjeti pod kojima drugi konkurenti mogu koristiti takve usluge u sklopu njihovih usluga.
5. Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom nude interface-e sukladno načelima otvorenoga pristupa mreži. Na zahtjev operatera telekomunikacija, Agencija osigurava dostupnost načela otvorenoga pristupa.
6. Agencija može biti ovlaštena obvezati operatere javnih telekomunikacijskih mreža sa značajnom tržišnom snagom da pružaju usluge međupovezivanja po troškovno orijentiranim cijenama, ukoliko to smatra neophodnim da bi se ostvarili ciljevi dati u stavku 4. članka 3. kao i članku 4. ovoga zakona.

Članak 16.

Obveza pregovaranja

1. Svaki je operater javne telekomunikacijske mreže obavezan ponuditi drugim operaterima međupovezivanje na njihov zahtjev. Sve zainteresirane strane nastoje osigurati i unaprijediti komunikaciju između korisnika različitih javnih telekomunikacijskih mreža.
2. Ako se ne može postići dogovor o međupovezivanju između operatera javnih telekomunikacijskih mreža u roku od šest tjedana od primitka zahtjeva, svaka strana uključena u međupovezivanje može se obratiti Agenciji za posredovanje.
3. U slučaju iz stavka 2. ovoga članka, Agencija će u roku od šest tjedana ili, iznimno, u roku od najviše deset tjedana nakon primitka zahtjeva saslušati sudionike međupovezivanja i odlučiti o načinu i uvjetima međupovezivanja sukladno europskoj praksi, te donijeti odluku koja zamjenjuje ugovor između sudionika međusobnog povezivanja u dijelu u kojem nisu suglasni.
4. Agencija ima pravo tražiti od operatera telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom da izrade listu standardnih ponuda međupovezivanja za svoje mreže. Ponude se dostavljaju Agenciji u pismenom obliku, a Agencija ih objavljuje po potrebi.

Članak 17.

Minimalni broj iznajmljenih linija

Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom koji pružaju usluge iznajmljivanja linija obavezani su, na tržištu na kojem dominiraju, javno istaknuti minimalnu ponudu linija za iznajmljivanje s ujednačenim tehničkim karakteristikama sukladno odgovarajućim direktivama Europske unije. Na zahtjev operatera telekomunikacija, Agencija pruža odgovarajuće informacije u svezi tehničkih karakteristika linija.

Članak 18.

Pristup i međupovezivanje javnih telekomunikacijskih mreža

1. Operater telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom omogućava drugim korisnicima pristup svojoj javnoj telekomunikacijskoj mreži ili razvezanim dijelovima takve mreže. Obveza koja se odnosi na međupovezivanje ne primjenjuje se pod uvjetom da operater telekomunikacija podnese dokaz o tome da data obveza nije odgovarajuća u datome slučaju. Agencija u roku od šest tjedana donosi odluku o opravdanosti tog neprimjenjivanja kao i o tome da li su dodatni tehnički ili ekonomski izdaci za traženu uslugu razumni sa stajališta posebnih propisa o tržišnoj konkurenciji.
2. Pristup mreži daje se putem priključnih točaka koje su obično dostupne na tržištu (opći pristup mreži). Pristup može biti također dat putem posebnih priključaka (poseban pristup mreži) na zahtjev korisnika.

3. Sporazumi o pristupu mreži i međupovezivanju temelje se na objektivnim kriterijima, razumljivi su i osiguravaju nediskriminacijski i ravnopravan pristup telekomunikacijskim mrežama operatera sukladno stavku 1. ovoga članka.

Članak 19.

Opseg međupovezivanja

1. Osnovne usluge od kojih se sastoji međupovezivanje su:
  - a) pristup novog operatera telekomunikacija na mrežu operatera telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom putem programiranog odabira mreže ili biranjem selekcijskog broja sukladno planu numeracije;
  - b) osiguranje neophodnih podataka o prometu za relevantni priključak operateru telekomunikacija s kojim je ostvareno međupovezivanje;
  - c) prespajanje poziva korisnicima drugoga operatera s kojim je ostvareno međupovezivanje;
  - d) osiguranje obračunskih podataka u odgovarajućem obliku za operatera s kojim je ostvareno međupovezivanje.
2. Agencija donosi pravilo s detaljnim odredbama koje se odnose na međupovezivanje. Agencija pri tome uzima u obzir zaštitu učinkovite tržišne konkurencije, održavanje dosljedne kvalitete usluga i usklađenost s obvezujućim međunarodnim propisima. Osim toga, Agencija će odrediti minimalan broj razvezanih elemenata mreže koji se nude.
3. U slučaju sporova, Agencija odlučuje o prikladnosti troškova i tehničkoj izvodljivosti pristupa mreži i međupovezivanja.

Članak 20.

Uvjeti poslovanja i cijene

1. Operateri telekomunikacija određuju uvjete poslovanja, opisuju usluge koje nude i preciziraju relevantne cijene. Uvjeti poslovanja, opis usluga i cijene dostavljaju se Agenciji i objavljuju u odgovarajućem obliku. Ukoliko je potrebna suglasnost, shodno st. 3. i 6. ovoga članka, telekomunikacijska se usluga ne pruža dok se ne dobije suglasnost.
2. Promjene uvjeta poslovanja i cijene objavljuju se u odgovarajućem obliku najmanje mjesec dana prije stupanja na snagu. Svaka promjena sadržaja ugovora daje pravo drugoj ugovornoj strani da raskine ugovor s operaterom telekomunikacija u roku od četiri tjedna od objave promjene.
3. O pitanju uvjeta poslovanja operatera telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom, Agencija daje suglasnost za sljedeće telekomunikacijske usluge:
  - a) govorna telefonska usluga putem fiksne ili mobilne mreže; i
  - b) iznajmljivanje linija.
4. Ako operater telekomunikacija nema značajnu tržišnu snagu, uvjeti poslovanja i znatnije promjene tih uvjeta predočavaju se Agenciji prije početka pružanja usluga ili nadnevka stupanja promjena na snagu. U slučaju usluga preciziranih u stavku 3a. ovoga članka, Agencija može osporiti uvjete poslovanja u roku od osam tjedana, ako su u suprotnosti s ovim zakonom ili pravilima donesenim na temelju njega.
5. Ako je radi rješenja spora potrebno izmijeniti uvjete poslovanja, te se izmjene mogu utvrditi uz suglasnost Agencije.

6. Kada su u pitanju cijene operatera telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom, Agencija daje suglasnost za sljedeće telekomunikacijske usluge:

- a) govorna telefonska usluga putem fiksne ili mobilne mreže; i
- b) iznajmljivanje linija.

7. Ako operater telekomunikacija nema značajnu tržišnu snagu, Agencija se izvještava o cijenama usluga kako je utvrđeno u stavku 6. ovoga članka prije početka njihove primjene. Cijene su ujednačene unutar tarifnog područja.

8. Za objavu uvjeta poslovanja i određivanja cijena operatera telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom, Agencija pravilom utvrđuje okvirne uvjete uključujući i načela strukturiranja cijena. Posebno se precizira sljedeće: vrsta i sadržaj obveze pružanja usluga, osnova na kojoj će se vršiti proračun cijena, uvjeti za interface, kvaliteta raznih prijenosnih puteva, uvjeti za korištenje, pristup mreži i međupovezivanje, te vremenska ograničenja za stavljanje zabrane na subvencioniranje, kojim se omogućuje uvođenje novih usluga i tehnologija.

Članak 21.

Strukturno odvajanje i zaseban obračun

1. Poduzećima sa značajnom tržišnom snagom na tržištima koja nisu telekomunikacijska ili koja uživaju posebna ili ekskluzivna prava u drugim sektorima zabranjeno je nepravilno subvencionirati cijene za svoje telekomunikacijske usluge iz područja u kojima imaju posebna ili isključiva prava. Za određivanje razine cijena tvrtki sa značajnom tržišnom snagom primjenjuje se načelo troškovne orijentiranosti.

2. Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na tržištima, koja nisu telekomunikacijska ili koji uživaju posebna ili ekskluzivna prava u drugim sektorima, razdvajaju na adekvatan način svoje poslovne aktivnosti u sektoru telekomunikacija od drugih poslovnih aktivnosti u pogledu organizacije i obračuna, u svrhu osiguranja transparentnosti protoka usluga i sredstava između tih sektora u kojima rade.

3. Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na telekomunikacijskom tržištu ne smiju vršiti nepravilno subvencioniranje svojih usluga.

4. Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na telekomunikacijskom tržištu vode odvojeno, s jedne strane, svoje aktivnosti u svezi međupovezivanja i, s druge strane, ostale aktivnosti sa svrhom utvrđivanja svih elemenata troškova i prihoda, s osnovom za njihov obračun i detaljnim metodama pripisivanja koje se koriste u svezi djelatnosti međupovezivanja.

5. Agencija može staviti van snage uvjete iz st. 3. i 4. ovoga članka na neodređeno vrijeme ali ne duže od tri godine nakon stupanja na snagu ovoga zakona kako bi pružila mogućnost operaterima telekomunikacija da ispune ove uvjete.

6. Agencija, po službenoj dužnosti ili na zahtjev sudionika na tržištu, pokreće postupak istrage, ako postoji opravdana sumnja da su prekršene odredbe ovoga članka. U tu svrhu Agencija može pregledati knjige i evidenciju operatera telekomunikacija o kojem je riječ, te zahtijevati pojedinosti o raspodjeli troškova.

Članak 22.

Obračun troškova

1. Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na telekomunikacijskom tržištu vode sustav obračuna troškova, koji pripisuje troškove i elemente troškova svim uslugama i elementima usluge i omogućava nakadni financijski pregled sukladno pravilima Agencije i konkretnim odredbama naznačenim u dozvolama. Agencija ima pravo pristupa informacijama u svezi obračuna troškova.

2. Agencija može staviti van snage uvjete iz stavka 1. ovoga članka na neodređeno vrijeme, ali ne duže od tri godine nakon stupanja na snagu ovoga zakona, kako bi pružila mogućnost operaterima telekomunikacija da ispune ove uvjete.

VI - ADRESIRANJE I NUMERACIJA

Članak 23.

Definicije

Pojmovi upotrijebljeni u ovome poglavlju imaju sljedeće značenje:

- a) adresa označava zbir svih elemenata adresiranja za ciljani odabir komunikacijske veze;
- b) elementi adresiranja označavaju znakove, slova, cifre i signale za ciljani odabir komunikacijskih veza;
- c) plan adresiranja označava zbir svih mogućih kombinacija elemenata adresiranja koji se upotrebljavaju za identificiranje osoba, računarskih procesa, mašina, uređaja ili telekomunikacijske opreme uključene u telekomunikacijske procese;
- d) prethodni odabir operatera označava mogućnost da pretplatnici koji to žele mogu:
  - odabrati da određene kategorije komunikacijskih usluga budu izvršene od strane prethodno odabranog operatera bez potrebe da se bira pristupni pozivni broj ili poštuje neka druga procedura za usmjeravanje poziva; i
  - suspendirati svaku prethodno odabranu mogućnost za individualne pozive na pojedinačnoj osnovi, birajući pristupni pozivni broj uz prethodni dogovor s drugim operaterima telekomunikacija;
- e) odabir operatera označava mogućnost da pretplatnici biranjem pristupnog pozivnog broja na pojedinačnoj osnovi mogu izabrati određene kategorije telekomunikacijskih usluga koje će izvršiti odabrani operater;
- f) brojevi označavaju nizove cifara koji služe za adresiranje u telekomunikacijskim mrežama;
- g) plan numeracije označava zbir svih mogućih kombinacija elemenata adresiranja pomoću cifara radi identificiranja osoba, računarskih procesa, strojeva, uređaja ili telekomunikacijske opreme uključene u telekomunikacijske procese;
- h) prenosivost broja označava mogućnost za pretplatnike koji to traže da zadrže svoj broj u fiksnoj telefonskoj mreži na određenoj lokaciji neovisno o promjeni operatera telekomunikacija.

Članak 24.

Opseg

1. Svrha adresiranja je učinkovito strukturiranje i upravljanje adresnim prostorom radi zadovoljenja zahtjeva operatera telekomunikacija na pravičan i nediskriminirajući način.
2. Radi ostvarenja ciljeva iz stavka 1. ovoga članka, Agencija izrađuje planove adresiranja i propisuje uvjete za ostvarenje prava na dodjelu i korištenje adresa.

Članak 25.

Plan numeracije

1. Prigodom izrade planova numeracije, Agencija uzima u obzir međunarodne propise, osobito u pogledu njihove strukture. Agencija poduzima adekvatne mjere radi osiguranja dostupnosti adekvatnog broja adresa. U

planovima numeracije ostavlja se prostor, koliko je tehnički izvodljivo, za nove unutarnje i međunarodne usluge i za prenosivost broja.

2. Struktura plana numeracije i propisi koji određuju namjenu brojeva garantiraju jednaku mogućnost i jednak postupak za sve operatere telekomunikacija.

Članak 26.

Promjene planova numeracije

1. Agencija može načiniti izmjene planova numeracije radi provedbe međunarodnih obveza ili preporuka i zaštititi adekvatnu dostupnost elemenata adresiranja sukladno posljednjoj dostignutoj razini. Vodi se računa o učinku na stranke kojih se to tiče, osobito o izravnim i neizravnim troškovima prilagodbe.

2. Operateri telekomunikacija na koje utječu takve promjene obvezni su primijeniti potrebne mjere na vlastiti trošak.

3. Promjene plana numeracije u cjelini ili djelomično ili promjene propisa koji određuju namjenu brojeva ni u kojem slučaju ne opravdavaju traženje odštete.

Članak 27.

Prenosivost broja, odabir operatera, prethodni odabir operatera

1. Agencija osigurava poduzimanje potrebnih mjera za pripremu uvođenja prenosivosti broja za telefonske brojeve u vidu prenosivosti operatera mreže, tako da prenosivost broja u Bosni i Hercegovini bude dostupna sukladno roku koji odredi Vijeće ministara. Agencija propisuje raspored i dinamiku uvođenja prenosivosti broja, uzimajući u obzir raspored koji se primjenjuje u Europskoj uniji, tako da ne predstavlja prepreku tržišnoj konkurenciji.

2. Planovi numeracije oblikuju se tako da omoguće korisnicima telekomunikacijske mreže odabir operatera na kojeg se žele priključiti.

3. Vijeće ministara donosi odluku o tome kada će ove usluge biti dostupne.

4. Na temelju odluke Vijeća ministara, Agencija donosi pravilo kojim utvrđuje detalje.

Članak 28.

Upravljanje brojevima i dodjela brojeva

1. Agencija je mjerodavna za učinkovito upravljanje planovima numeracije, osobito za racionalno korištenje i dodjelu elemenata za adresiranje operaterima telekomunikacija.

2. Agencija po zahtjevu dodjeljuje elemente adresiranja operaterima telekomunikacija na upotrebu. Dodjela se vrši sukladno načelima objektivnosti, nediskriminacije i razumljivosti, osobito načelom jednakih mogućnosti.

Članak 29.

Korištenje adresa

1. Elementi adresiranja koji se dodijele određenom operateru telekomunikacija ne mogu postati njegovo vlasništvo. Operater telekomunikacija ima samo pravo korištenja određenih elemenata.

2. Agencija ima pravo primiti sve informacije neophodne za upravljanje dodijeljenim elementima adresiranja. Dodjeljivanje adresa operateru telekomunikacija podliježe plaćanju naknade.

VII - ODREDBE O RADIOFREKVENTNOM SPEKTRU

Članak 30.

Upravljanje frekvencijama i Plan namjene frekvencija

1. Agencija, u suradnji s Vijećem ministara, upravlja frekventnim spektrom sukladno međunarodnim sporazumima. Agencija poduzima odgovarajuće mjere u svrhu osiguranja učinkovite i neometane upotrebe radiospektra Bosne i Hercegovine.
2. Agencija usvaja Plan namjene radiofrekventnih opsega, kojim se definiraju radio frekvencije ili radiofrekventni opsezi namijenjeni za individualne radiokomunikacije i individualne skupine korisnika. Plan se objavljuje u odgovarajućem obliku.

Članak 31.

Plan korištenja frekvencija

Agencija priprema Plan korištenja frekvencija na temelju Plana namjene frekvencija. Plan korištenja frekvencija sadrži podjelu frekventnih opsega na korištenje frekvencija i specifikacije za korištenja tih frekvencija. Plan se objavljuje u odgovarajućem obliku.

Članak 32.

Korištenje radiofrekvencija

1. Korištenje radiofrekvencija podliježe odobrenju Agencije. Dodjela frekvencija bit će nediskriminacijska sukladno planu korištenja frekvencija i utemeljena na objektivnim kriterijima uspostavljenim od strane Agencije. Agencija odlučuje o zahtjevu u roku od šest tjedana, osim u slučaju da posebne okolnosti, kao što je nepotpunost dokumentacije, zahtijevaju duže razdoblje.
2. Agencija dodjeljuje frekvencije na korištenje ukoliko su:
  - a) predviđene za korištenje u Planu korištenja frekvencija;
  - b) raspoložive; i
  - c) kompatibilne s drugim korištenjima frekvencija.
3. Agencija pravilom utvrđuje detaljne odredbe koje se odnose na korištenje frekvencija i dodjelu frekvencija, uključujući zahtjeve za dodjelu.

VIII - RADIO I TELEKOMUNIKACIJSKA TERMINALNA OPREMA

Članak 33.

Radio i telekomunikacijska terminalna oprema

1. Radio i telekomunikacijska terminalna oprema mora zadovoljavati odredbe ovoga zakona da bi se mogla slobodno nuditi na tržištu, slobodno prenositi i koristiti u Bosni i Hercegovini, pod uvjetom da je ispravno instalirana i da se ispravno održava.
2. Odredbe ovoga dijela zakona ne odnose se na:
  - a) radioopremu samo za prijem, koja se namjerava koristiti isključivo za prijem zvuka i TV emitterskih usluga;

b) radio i telekomunikacijsku terminalnu opremu koja je regulirana posebnim propisima i namijenjena je za upotrebu u civilnoj avijaciji, upravljanju zračnim prometom i u pomorskom transportu;

c) radio i telekomunikacijsku terminalnu opremu koja se koristi isključivo za potrebe javne sigurnosti i obrane.

3. Osim slučajeva navedenih u stavku 2. ovoga članka, ovo se poglavlje također ne odnosi na radioopremu koju sastavljaju radioamateri, s izuzetkom opreme koja se slobodno prodaje na tržištu. Zbirka komponenata namijenjenih za sastavljanje od strane radioamatera entuzijasta i tvornički proizvedene radioopreme, koju radioamateri prepravljaju i koriste, ne smatra se opremom koja se slobodno prodaje na tržištu.

Članak 34.

Osnovni zahtjevi

1. Radio i telekomunikacijska terminalna oprema mora ispunjavati sljedeće osnovne zahtjeve:

a) zahtjeve o zaštiti zdravlja i sigurnosti korisnika i bilo kojih drugih osoba; i

b) zahtjeve koji se tiču elektromagnetne kompatibilnosti.

2. Radiooprema bit će ugrađena na takav način da učinkovito koristi radiofrekvencijski spektar za zemaljske, svemirske i orbitalne radiokomunikacije i izbjegava štetne utjecaje.

3. Smatrat će se da je svaki uređaj koji ispunjava usklađene norme Europske unije sukladan st. 1. i 2. ovoga članka.

Članak 35.

Stavljanje u rad i pravo na priključenje

1. Svaki uređaj koji ispunjava osnovne zahtjeve iz članka 34. i deklariran je sukladno važećim procedurama za procjenu, koje su date u relevantnim europskim direktivama i posjeduje CE oznaku usklađenosti, može se pustiti u rad u namijenjenu svrhu.

2. Svaki uređaj koji ne zadovoljava zahtjeve iz stavka 1. ovoga članka proći će proceduru ocjene usklađenosti, koju provodi domaće tijelo za procjenu usklađenosti. Agencija, uz konzultacije s Vijećem ministara, definira način atestiranja opreme, kriterije koje domaća verificirana tijela moraju ispuniti.

3. Neovisno o stavku 1. ovoga članka, Agencija može ograničiti stavljanje u rad radioopreme zbog razloga koji se odnose na efektivnu i odgovarajuću upotrebu radiospektra, izbjegavanje štetnih smetnji ili pitanja javnoga zdravlja.

4. Operateri ne mogu odbiti priključiti telekomunikacijsku terminalnu opremu na odgovarajuće interface-e iz tehničkih razloga ukoliko oprema zadovoljava zahtjeve iz ovoga zakona.

5. Ako radio i telekomunikacijska terminalna oprema, koja ispunjava zahtjeve iz ovoga zakona, prouzrokuje ozbiljne štete na mreži, štetne radiosmetnje ili štete radu mreže, operater javne telekomunikacijske mreže može biti ovlašten odbiti priključenje, isključiti takav uređaj ili ga povući iz upotrebe. Operater telekomunikacija odmah izvještava korisnika i Agenciju o takvim mjerama. Agencija je ovlaštena potvrditi ili odbaciti takve mjere.

6. Agencija je ovlaštena poduzeti sve mjere kako bi spriječila priključak svakoga uređaja na javnu telekomunikacijsku mrežu koji ne ispunjava zahtjeve iz ovoga zakona.

Članak 36.

Agencija

1. Agencija je funkcionalno neovisna i neprofitna institucija sa statusom pravne osobe prema zakonima Bosne i Hercegovine. Agencija obavlja svoje zadaće sukladno ciljevima i regulatornim načelima koji su navedeni u čl. 3. i 4. ovoga zakona, kao i sukladno sektorskim politikama Vijeća ministara. U obnašanju svojih zadaća Agencija djeluje sukladno načelima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminacije. Članovi tijela Agencije, njeni dužnosnici i osoblje djeluju u interesu Bosne i Hercegovine i njezinih građana u cjelini.
2. Tijela Agencije su Vijeće Agencije i generalni direktor čije su zadaće navedene u čl. 39. i 40. ovoga zakona.
3. Ni Vijeće ministara niti ministri, kao ni neka druga osoba, neće se ni na koji način miješati u donošenje odluka Agencije u pojedinačnim slučajevima.

Članak 37.

Dužnosti Agencije

1. Sukladno odredbama ovoga zakona, dužnosti Agencije su:
  - a) proglašavanje pravila u oblasti emitiranja i telekomunikacija i osiguranje njihovoga poštivanja;
  - b) izdavanje dozvola emiterima i operaterima telekomunikacija sukladno odredbama ovoga zakona i praćenje poštivanja uvjeta izdatih dozvola;
  - c) planiranje, upravljanje, namjena i dodjela frekvencijskog spektra, praćenje njegovoga korištenja, kao i održavanje i objava Plana korištenja frekvencijskog spektra za cijeli teritorij Bosne i Hercegovine; i
  - d) postavljanje zahtjeva za objavom i dostavom informacija, koje su potrebne za propisno obavljanje regulatornih obveza;
  - e) primjena tehničkih normi i normi kvalitete, kako bi se npr. osigurala međupovezanost i funkcionalnost javnih telekomunikacijskih mreža i usluga;
  - f) utvrđivanje i održavanje sustava tehničkih naknada za izdavanje dozvola kako u oblasti emitiranja tako i u oblasti telekomunikacija; i
  - g) ostale dužnosti koje joj se dodijele sukladno ovom zakonu ili od strane Vijeća ministara.

Članak 38.

Procedure za donošenje pravila Agencije

1. Prije donošenja pravila predviđenih ovim zakonom, Agencija:
  - a) objavljuje nacrt pravila;
  - b) omogućava najmanje 14 dana za podnošenje komentara; i
  - c) posvećuje dužnu pozornost svakom komentaru koji se tiče objavljenog nacrta pravila.
2. Pravila Agencije stupaju na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Članak 39.

Vijeće Agencije

1. Agencija ima Vijeće, koje vodi Agenciju u pogledu strateških pitanja provedbe zakona, te obavlja konzultacije s generalnim direktorom i prima od njega izvješća. Vijeće Agencije usvaja kodeks rada i pravila za emitiranje i telekomunikacije. Osim toga, Vijeće Agencije ima funkciju apelacijskoga tijela za odluke koje donosi generalni direktor.
2. Vijeće Agencije sastoji se od sedam članova koje predlaže Vijeće ministara, na temelju liste kandidata koju je utvrdilo Vijeće Agencije, koja će sadržavati dvostruko više kandidata od raspoloživih mjesta, a imenuje ih Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine. Parlamentarna skupština prihvata ili odbacuje predložene kandidate u roku od 30 dana nakon podnošenja prijedloga. Ukoliko Parlamentarna skupština odbaci prijedlog, Vijeće ministara predlaže drugu osobu s liste kandidata koju je utvrdilo Vijeće Agencije i podnosi taj prijedlog Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Članovi Vijeća Agencije imenuju se na temelju svojih osobnih sposobnosti kao pojedinci koji imaju pravno, ekonomsko, tehničko ili drugo relevantno iskustvo i stručnjaci su u oblasti telekomunikacija, odnosno emitiranja, na razdoblje od četiri godine i mogu biti ponovno imenovani samo na još jedan mandat. Članovi biraju predsjedatelja i dopredsjedatelja iz svojih redova. Vijeće Agencije sastaje se najmanje četiri puta godišnje. Generalni direktor podnosi izvješće Vijeću Agencije o strateškim pitanjima provedbe. Generalni direktor nazočan je svim sastancima Vijeća Agencije bez prava glasa.
3. Dužnosnici na zakonodavnim ili izvršnim dužnostima na svakoj razini vlasti, ili članovi tijela političkih stranaka ne mogu se kandidirati za članstvo u Vijeću Agencije.
4. Članovi Vijeća Agencije moraju prijaviti svaki interes koji imaju u odnosu na operatera telekomunikacija ili emitera i izuzimaju se u slučajevima koji predstavljaju sukob interesa.

Članak 40.

Generalni direktor

1. Agencijom rukovodi generalni direktor koga predlaže Vijeće Agencije, a potvrđuje Vijeće ministara u roku od 30 dana nakon podnošenja prijedloga. Generalni direktor odgovoran je za sve regulatorne funkcije Agencije. Osim toga, generalni direktor odgovoran je za sve administrativne poslove Agencije, uključujući ali ne ograničavajući se na provedbu ovoga zakona i drugih relevantnih zakona, za sva kadrovska pitanja Agencije, kao i za uspostavu pravila o internim procedurama. Mandat generalnoga direktora je četiri godine i može biti ponovno imenovan samo na još jedan mandat.
2. Prijedlog za imenovanje generalnoga direktora uslijedit će nakon javnog natječaja koji se objavljuje u službenom glasniku s rokom za podnošenje prijave od najmanje četiri tjedna. Prijavljeni kandidati moraju imati relevantno iskustvo u oblasti telekomunikacija, odnosno emitiranja i potvrđene rukovodne sposobnosti.
3. Dužnosnici na zakonodavnim ili izvršnim dužnostima na svakoj razini vlasti, ili članovi tijela političkih stranaka ne mogu se predložiti za generalnoga direktora.
4. Generalni direktor nema nikakve financijske odnose s operaterom telekomunikacija ili emiterom.

Članak 41.

Donošenje odluka Vijeća Agencije

Sve odluke Vijeća Agencije donose se konsenzusom kad god je to moguće. U slučaju da se ne može postići konsenzus, Vijeće Agencije donosi odluku o tom pitanju prostom većinom glasova, pod uvjetom da su nazočna najmanje četiri člana koja glasuju. U slučaju jednakoga broja glasova, odlučujući glas daje predsjedatelj sastanka.

Članak 42.

Smjenjivanje članova Vijeća Agencije i generalnoga direktora

1. Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine ima isključivu ovlast za smjenjivanje članova Vijeća Agencije prije isteka njihovoga mandata. Vijeće ministara ima isključivu ovlast da smijeni generalnoga direktora prije isteka njegovoga mandata. Do ranijeg prestanka mandata može doći pod određenim okolnostima koje su utvrđene u daljnjem tekstu:

- a) u slučaju bolesti koja generalnoga direktora ili članove Vijeća Agencije čini nesposobnim za obnašanje dužnosti;
- b) u slučaju proglašenja krivim za kazneno djelo koje se kažnjava zatvorom;
- c) u slučaju da kod generalnoga direktora ili članova Vijeća Agencije postoji sukob interesa, kako je definirano Etičkim kodeksom Agencije, uključujući i slučaj kada je član njegovoga kućanstva vlasnik, dioničar ili član odbora ili nadzornih odbora ili drugih relevantnih upravnih tijela, direktor ili predsjednik ili rukovodna osoba bilo kojega korisnika dozvole ili poduzeća koje surađuje s bilo kojim korisnikom dozvole;
- d) u slučaju ostavke;
- e) u slučaju neispunjavanja dužnosti članova Vijeća Agencije što se odražava u nesudjelovanju u radu tri ili više uzastopnih sastanaka; ili
- f) u slučaju propusta generalnoga direktora da obnaša svoje dužnosti shodno ovome zakonu, internim pravilima Agencije ili ugovoru o radu;
- g) u slučaju kršenja Etičkoga kodeksa Agencije.

2. Etički kodeks donosi Vijeće Agencije.

Članak 43.

Odredbe koje se odnose na osoblje Agencije

1. Osoblje Agencije, kako je to utvrđeno u stavku 2. ovoga članka, su državni službenici sukladno Zakonu o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine (Zakon o državnoj službi), koji se primjenjuje osim u slučajevima predviđenim u sljedećim stavcima.
2. Agencija zapošljava službenike i namještenike koji su potrebni za učinkovito obnašanje njezinih dužnosti sukladno ovome zakonu. Agencija osigurava da se zapošljavanje vrši na temelju profesionalnih kvalifikacija i sposobnosti. Umjesto prema Poglavlju II. Zakona o državnoj službi, Vijeće Agencije odlučuje koja mjesta spadaju pod odredbe Zakona o državnoj službi, kako je izmijenjeno ovim zakonom. To će odlučivanje biti sukladno općim načelima Zakona o državnoj službi.
3. Ukoliko postoji upražnjeno radno mjesto u sklopu Agencije, Agencija može u žurnim slučajevima imenovati zamjenu na privremenoj osnovi dok Agencija za državnu službu ne završi propisanu proceduru zapošljavanja.
4. Vijeće Agencije odlukom utvrđuje platnu osnovicu za obračun plaća osoblja Agencije, različite platne kategorije, prema kojima će osoblje biti kategorirano, kao i svih dozvoljenih dodataka na plaću. Prigodom utvrđivanja kategorija plaća, Vijeće Agencije uzima u obzir sposobnost i iskustvo neophodno za izvršavanje dužnosti, kao i cilj da se na dugoročnom planu usklade plaće s platnom osnovicom u državnoj službi institucija Bosne i Hercegovine. Stoga se odredbe Poglavlja V. Zakona o državnoj službi ne primjenjuju.

Članak 44.

Financijska pitanja

1. Proračun Agencije izravno se veže za sektorske politike Vijeća ministara. Generalni direktor podnosi Vijeću ministara Bosne i Hercegovine na odobrenje prijedlog proračuna za svaku fiskalnu godinu, koji prethodno usvaja

Vijeće Agencije. Dok Vijeće ministara ne odobri ili izmijeni proračun, Agencija radi s proračunom koji je usvojilo Vijeće Agencije. Agencija se financira iz sljedećih izvora:

- a) redovne tehničke naknade za dozvole za reguliranje i nadzor operatera telekomunikacija i emitera; i
  - b) bespovratnih zajmova ili donacija koje Agencija primi, pod uvjetom da su sukladni općim načelima zakona. Kada su bespovratni zajmovi ili donacije dati za izvršavanje konkretnih zadaća ili projekata u javnome interesu, oni će se evidentirati odvojeno u odobrenom proračunu i ne uključuju se u njega.
2. Sredstva koja primi Agencija koriste se sukladno proračunu Agencije, po nalogu generalnoga direktora.
  3. Novčane kazne koje naplati Agencija u ostvarivanju svoga prava da primijeni izvršne mjere, kao i doprinosi fakturirani prema nalogu Vijeća ministara doznačavaju se Vijeću ministara u svrhu njihovog uključivanja u proračun institucija Bosne i Hercegovine.
  4. Raspolaganje sredstvima Agencije podliježe reviziji koju vrši glavna institucija za reviziju, a osim toga i neovisni revizor vrši reviziju svake godine.
  5. Agencija priprema godišnje izvješće o financijama i aktivnostima i podnosi ga Vijeću ministara. Vijeće ministara razmatra godišnje izvješće Agencije i objavljuje ga najkasnije četiri mjeseca po završetku fiskalne godine.

X - PROCESNE ODREDBE

Članak 45.

Pritužbe

Bez obzira na djelokrug redovnih sudova, korisnici ili zainteresirane strane mogu Agenciji dostavljati pritužbe, naročito one koje se odnose na kvalitetu usluga, a koje nisu na zadovoljavajući način riješene s operaterom telekomunikacija. Agencija nastoji riješiti pritužbe u razumnom roku. Sve zainteresirane strane surađuju u ovome postupku, te podnose Agenciji sve podatke i dokumentaciju neophodnu za procjenu situacije. Agencija može precizirati vrste pritužbi koje će rješavati i metodu koju će koristiti.

Članak 46.

Izvršne mjere

1. U svrhu osiguranja poštivanja kodeksa rada i pravila, Agencija ima izvršne ovlasti sukladno europskoj regulatornoj praksi.
2. U slučaju da neka telekomunikacijska ili emitera mreža radi bez dozvole ili pruža usluge bez dozvole, Agencija je ovlaštena poduzeti sve potrebne korake u svrhu obustave takvog rada.
3. Agencija je ovlaštena primjenjivati izvršne mjere srazmjerno prekršajima kako slijedi:
  - a) usmena ili pismena upozorenja;
  - b) inspeksijski pregled sredstava za koje je izdata dozvola;
  - c) konkretan zahtjev za poduzimanje određene radnje ili obustavu, koji se mora ispoštovati u okviru zadatoga roka;
  - d) iznos određene novčane kazne ne smije biti veći od 150.000 KM u slučaju namjerne povrede ili povrede iz nehata pojedinih odredaba zakona ili uvjeta koji se navode u izdatoj dozvoli ili kodeksima rada i pravilima Agencije. Iznos izrečene novčane kazne srazmjeran je težini prekršaja i, tamo gdje je primjenjivo, bruto

financijskom prihodu ostvarenom na temelju prekršaja. U slučaju da se povrede ponove, izrečena novčana kazna ne smije biti veća od 300.000 KM. Agencija izrađuje pregled povreda i odgovarajućih kazni, koji usvaja Vijeće ministara;

e) nalog za obustavu emitiranja ili pružanja javnih telekomunikacijskih usluga na razdoblje ne duže od tri mjeseca;

f) oduzimanje dozvole.

4. Na zahtjev Agencije, sve institucije za provedbu zakona u Bosni i Hercegovini pružaju pomoć u izvršenju odluka Agencije.

Članak 47.

Prizivi

1. Pri odlučivanju o prizivima protiv odluka generalnoga direktora, Vijeće Agencije radi prema Zakonu o upravnom postupku Bosne i Hercegovine i u cijelosti preispituje odluke protiv kojih je podnesen priziv.

2. Priziv protiv odluke generalnog direktora ne odgađa izvršenje.

3. Odluke Vijeća Agencije konačne su i obvezujuće u upravnome postupku. Sudsko preispitivanje odluke može se pokrenuti pred Sudom Bosne i Hercegovine.

XI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 48.

Kontinuitet

Pravila Agencije, koja su donesena prije stupanja na snagu ovoga zakona, ostaju na snazi i važeća.

Članak 49.

Prijelazni mandat Odbora za provedbu

1. Osim Vijeća Agencije i generalnog direktora, Agencija ima i Odbor za provedbu do 31. prosinca 2004. godine, kada Odbor za provedbu prestaje postojati kao tijelo Agencije, a njegova uloga i dužnosti od tog trenutka obavljaju se unutar ovlasti generalnoga direktora. Odbor za provedbu ima šest članova.

2. Odbor za provedbu ovlašten je rješavati sve predmete koji se tiču povreda uvjeta za izdavanje dozvola i pravila koja je donijela Agencija, kao i donijeti odluku o odgovarajućim mjerama i sankcijama. Protiv odluka može se uložiti priziv Vijeću Agencije koje postupa sukladno stavku 1. članka 47. ovoga zakona. Priziv protiv odluke Odbora za provedbu ne odgađa izvršenje.

3. Sve odluke Odbora za provedbu donose se konsenzusom kad god je to moguće. U slučaju da se ne može postići konsenzus, Odbor za provedbu donosi odluku o tom pitanju prostom većinom glasova, pod uvjetom da su nazočna najmanje četiri člana koja glasuju. U slučaju jednakoga broja glasova, odlučujući glas daje predsjedatelj sastanka.

4. Članovi Odbora za provedbu moraju prijaviti svaki interes koji imaju u odnosu na operatera telekomunikacija ili emitera i izuzimaju se u slučajevima koji predstavljaju sukob interesa.

Članak 50.

Stupanje na snagu i objava

1. Ovaj zakon stupa na snagu osam dana nakon objave u "Službenom glasniku BiH". Ovaj se zakon objavljuje i u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Republike Srpske".

2. Ovaj zakon u potpunosti zamjenjuje Zakon o telekomunikacijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 10/99 od 29. lipnja 1999.).

PSBiH broj 82/03
2. rujna 2003. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Šefik Džaferović, v. r.

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Velimir Jukić, v. r.